

MINISTARSTVO VANJSKIH POSLOVA
Generalni direktorat za multilateralne poslove

Br: 6/2-900/23-3560-23

13. oktobar 2023.

Izveštaj

o učešću predsjednika Vlade Crne Gore i rukovodioca Ministarstva vanjskih poslova dr Dritana Abazovića na sastanku ministara vanjskih poslova u okviru Berlinskog procesa, Tirana, Republika Albanija, 6. oktobar 2023.

*Na poziv ministra za Evropu i vanjske poslove Republike Albanije **Iglija Hasani**, predsjednik Vlade i rukovodilac Ministarstva vanjskih poslova **dr Dritan Abazović** učestvovao je na sastanku ministara vanjskih poslova u okviru Berlinskog procesa u Tirani, kojom prilikom se razgovaralo o aktuelnoj geopolitičkoj situaciji, bezbjednosti regiona, važnosti regionalne saradnje, evropskoj perspektivi ZB, kao i rezultatima zemalja u regionu u odnosu na tri potpisana sporazuma na prošlogodišnjem Samitu.*

*Delegaciju, koju je predvodio predsjednik Vlade i rukovodilac Ministarstva vanjskih poslova **dr Abazović**, činili su generalni sekretar u Ministarstvu vanjskih poslova **Mileta Radovanić**, nacionalni koordinator za Berlinski proces amb. **Đorđe Radulović** i otpravnik poslova u Ambasadi Crne Gore u Republici Albaniji a.i. **Đorđe Janković**.*

Sastanak ministara vanjskih poslova je organizovan kroz tri radne sesije, okupivši ministre vanjskih poslova država članica Evropske unije (Njemačka, Austrija, Grčka, Mađarska i Bugarska), lidere Zapadnobalkanske šestorke, predstavnike Evropske komisije i Evropske službe za vanjske poslove, državne sekretare, specijalne izaslanike i ambasadore, predstavnike regionalnih i međunarodnih organizacija.

*

U okviru prve sesije, obratili su se evropski komesar za susjedstvo i proširenje **Oliver Varhelji**, direktorica Evropske službe za vanjske poslove (EEAS) **Angelina Aijnhorst**, generalna sekretarka Savjeta za regionalnu saradnju (RCC) **Majljinda Bregu** i generalni sekretar Regionalne kancelarije za saradnju mladih (RYCO) **Albert Hani**.

Evropski komesar **Varhelji** je govorio o sve većoj podršci evropske strane regionu s političkog i ekonomskog aspekta, što je dodatno ohrabreno uvođenjem Plana rasta za ZB, koji je u finalnoj fazi pripreme za njegovo sprovođenje. Kazao je da je novi plan komplementaran sa Ekonomsko-

investicionim planom za ZB, putem kojeg je opredijeljen iznos od 4,7 milijardi eura. Najavio upućivanje plana državama ZB i posjetu predsjednice Evropske komisije Ursule fon der Lajen. Varhelji je prenio spremnost EU da podrži izgradnju gasnog terminala (LNG) u Baru. Na kraju, zaključio izlaganje konstatacijom da EU donosi rezultate, a da i region treba da uzvratu istom mjerom.

Druga sesija je bila rezervisana za izlaganje ministara vanjskih poslova ZB, koji su istakli značaj Berlinskog procesa, informisali o trenutnom statusu sporazuma o mobilnosti i pozdravili inicijativu Evropske komisije u uvođenju Plana rasta za ZB.

Predsjednik Vlade i rukovodilac Ministarstva **dr Dritan Abazović** je kazao da je recept za uspjeh regiona pomirenje, bolja saradnja i uklanjanje svih vrsta barijera. Naznačio je da se jedino zajedničkim radom na konkretnim projektima saradnje, koji imaju za cilj poboljšanje svakodnevnice građana, može preusmjeriti fokus sa onog što je bilo na ono što će biti. Dodao da treba obje strane EU i ZB da iskoriste ovaj momentum i unaprijede saradnju. Iskazao zahvalnost komesaru Varheljiju za podršku izgradnji gasnog terminala (LNG) i najavio potpisivanje Sporazuma o osnivanju Centra za sajber kapacitete ZB na Samitu Berlinskog procesa u Tirani.

U okviru treće sesije, govorili su predstavnici država članica EU i Velike Britanije, koji su iznosili poruke o potrebi postizanja pomirenja i stabilnosti u regionu, uz osvrt da ni EU ne bi postojala bez jasne perspektive osnivača o budućnosti ove zajednice. Kazali da je regionu najprije potrebna postepena integracija prije samog pristupanja, budući da dosadašnji „binarni“ pristup nije dao željene rezultate. Podcrtali važnost održavanja dijaloga, a ne paralelnih monologa.

Austrijski kancelar **Aleksander Šalenberg** je kazao da je EU na teži način naučila da u politici nema vakuma, te da je to razlog što je proces dobio novu dinamiku. Pozvao ministre vanjskih poslova ZB da doprinesu svojim idejama novom evropskom pristupu regionu i dodao da EU zadržava isti pristup prema regionu ZB kao i prema Ukrajini u pogledu pregovora, uprkos dešavanjima na ukrajinskoj teritoriji.

Mađarski ministar vanjskih poslova **Peter Sijarto** je kazao da EU gubi kompetitivnost, te da bi pristupanje regiona Uniji donijelo novu energiju. Iskazao nezadovoljstvo zbog procjene da je regionu potrebno još sedam godina za učlanjenje, smatrajući da nije potrebno toliko vremena. Na kraju, istakao da nije samo EU zainteresovan za ovaj region, već i druge svjetske sile.